

Річний звіт практичного психолога Мудрака Андрія Петровича за 2023-2024 н.р.

Робота практичного психолога була організована відповідно річного плану роботи психологічної служби на 2023/2024 н.р. і спрямовувалася на захист психічного здоров'я дитини на всіх рівнях навчання, сприяння формуванню в учнів таких якостей як саморозвиток, самореалізація, самоповага, самооцінка, соціальна адаптованість, життєва компетентність та підвищення психологічної культури здобувачів освіти.

Планування роботи психологічної служби здійснювалось на підставі нормативно – правової бази :

- наказу МОН №509 від 22 травня 2018 р. «Положення про психологічну службу у системі освіти України»;
- Листа МОН від 16.07.2021 №1/9-363 «Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти на 2021-2022 н. р.»;
- Листа МОН № 1/3737-22 від 29.03.2022 "Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні";
 - Листа МОН від 18.05.2018 № 1/11-5480 «Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству»;
- Листа МОН від 29.01.2019 №1/11-881 «Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти та порядку реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»;
- Законів України «Про освіту»; «Про загальну середню освіту»; «Про охорону дитинства»; «Про протидію торгівлі людьми»; Конституцією України; Загальною декларацією прав людини, Конвенцією ООН про права дитини, Етичним кодексом.

Робота практичного психолога здійснювалося за такими напрямками:

- діагностична робота;
- профілактична робота;
- корекційна робота;
- просвітницька робота;
- консультаційна робота;
- організаційна робота.

Важливим напрямком роботи психологічної служби у закладі освіти є **діагностична робота**. Діагностичною складовою є виявлення причин труднощів у навчанні , інтелектуальному розвитку, соціально – психологічна адаптація, вивчення та визначення індивідуальних особливостей динаміки розвитку особистості, потенційних можливостей в освітньому процесі та професійному самовизначенні.

- Серед пріоритетних напрямків діагностики в 2023-2024 н.р. були такі, як:
- Визначення рівня психологічної готовності першокласників до навчання в школі;
 - Дослідження рівня адаптації першокласників до навчання в школі;
 - ✓ Методика «Школа звірів»

- ✓ Дослідження особливостей адаптації учнів 5-х класів до нових умов навчання; Дослідження особливостей адаптації учнів 10-х класів до нових умов навчання;
- ✓ Тест тривожності Спілберга
- ✓ Методика «Незакінчені речення»
- Кольорово – малюнковий тест діагностики психічних станів молодших школярів в навчальній діяльності А.О.Прохорова-Г.Н.Геннінга (2 – і класи)
- Вивчення інтересів та здібностей учнів;

Визначення емоційного благополуччя в сім'ї;

- ✓ Методика «Малюнок сім'ї»(3-ті класи)
- Діагностичне дослідження з метою виявлення проявів булінгу(цькування) в закладі та виявлення випадків домашнього насильства;

Не менш важливою є і профілактика. Профілактична робота практичного психолога була націлена на створення таких умов навчання та виховання, які б сприяли гармонійному психічному та особистісному розвитку здобувачів освіти.

Основним завданням школи є створення безпечного освітнього середовища, а також забезпечення прав, свобод та інтересів дітей. Тому відповідно, що значна увага приділялася профілактиці булінгу (цькування). Був проведений тиждень з протидії булінгу, протягом якого здобувачі освіти стали учасниками ряду просвітницько – профілактичних заходів, спрямованих на інформування учасників освітнього процесу про шкільний булінг та запровадження адміністративної відповідальності за вчинення булінгу (цькування). На засіданні методичної комісії класних керівників практичним психологом був проведений інформаційний тренінг «Роль вчителя у запобіганні булінгу». Питання булінгу розглядалося на педагогічній раді заступника директора з виховної роботи. Проведені бесіди та тренінги з учнями на тему: «Я – повноцінна особистість держави», «Життя без агресії», «Дізнайся про свої права та обов'язки» . «Як не стати учасником булінгу» з метою обізнаності учнів у негативізмі булінгу та його наслідків, попередження насильницької поведінки учнів. Оформлено інформаційний стенд : «СТОП БУЛІНГ». Профілактична робота в ліцеї з попередження проявів булінгу проводиться постійно і має системний характер.

Було проведено низку тематичних напрямків роботи. Відбулися такі заходи:

- Для здобувачів освіти 8 - 11 класів проведено бесіду з переглядом відеоматеріалів на платформі ютуб.
- для здобувачів освіти 10- 11 класів проведено психологічну бесіду : «STOP SEXтинг». Серед здобувачів освіти ліцею розповсюджено брошури «Скажи НІ сучасному рабству».
- Міжнародний день волонтера. Серед учнівських та батьківських груп у вайбері розповсюджено інфографіку «Чому варто бути волонтером»
- Неодноразово проведено круглий стіл із вчителями «Роль педагогів, батьків, дітей у створенні безпечного освітнього середовища».

Корекційна робота практичного психолога була спрямована на підвищення загального рівня розвитку дитини, розвиток недостатньо сформованих вмінь та навичок, підготовку дитини до адекватного сприйняття навчального матеріалу. Проводився психологічний супровід першокласників, що мають ознаки дезадаптації; психологічний супровід п'ятикласників, що мають ознаки дезадаптації; корекційні заняття зі зниження рівня тривожності в підлітків (здобувачі освіти 10-х кл.), що мають підвищений рівень тривожності та неадекватний рівень самооцінки; корекційно-розвивальна робота та психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами; корекційна робота по зниженню рівня конфліктності, агресивності учнів. Проведено індивідуальні корекційні заняття з учнями, які мають проблеми в навчанні та поведінці.

Консультування- багатofункціональний вид індивідуальної та групової роботи, спрямований на вирішення запитів, з якими звертаються учасники освітнього процесу. Консультаційна робота включала в себе консультації педагогічних працівників, учнів та батьків.

Консультування вчителів з професійних проблем:

- проблем адаптації учнів до нових умов навчання та виховання;
- причини шкільної неуспішності;
- причини «важковиховуваності» учнів;
- мотивація навчання;
- вихід з конфліктних ситуацій;
- синдром емоційного вигорання
- складних життєвих ситуацій

Групове психологічне консультування учнів з проблем:

- адаптації до нових умов навчання та виховання;
- девіантної поведінки ;
- переходу в старшу школу;
- профконсультування;
- особливості підліткового віку;
- міжособисті, шкільні, самооціночні проблеми учнів;
- взаємини в системі «батьки-діти»;
- мотивація навчання, ціннісні орієнтації

Консультування батьків з питань виховання та навчання дітей:

- труднощі адаптаційного періоду;
- готовності дитини до навчання в нових умовах;
- проблеми в навчанні;
- труднощі взаємостосунків з дітьми;
- жорстокості та насильства в сімейному та дитячому середовищі;
- дозвілля дітей;
- культура поведінки;
- складних життєвих ситуацій

Консультації учасників освітнього процесу впродовж 2023-2024 навчального року відбувалися як в закладі освіти, так і під час дистанційного навчання.

Одним із важливих пріоритетів в діяльності психологічної служби у період воєнного стану було забезпечення психологічної стійкості учасників освітнього процесу. З усіма учасниками освітнього процесу була налагоджена взаємодія за допомогою інформаційно - комунікаційних технологій. Проводилося консультування через платформу Zoom, електронне листування, Viber та мобільний телефон.

Основний зміст **просвітницької роботи** психологічної служби закладу освіти полягав у:

- формуванні культури здорового способу життя;
 - інформуванні про вплив та наслідки вживання наркотичних, психоактивних речовин, алкоголю та тютюнопаління;
- ознайомленні учасників освітнього процесу із загрозами, які може нести інтернет (шахрайство, спам, кібербулінг тощо);
- інформуванні молоді з проблем торгівлі людьми;.
- популяризації ненасильницької моделі поведінки;
- інформуванні про соціально-небезпечні хвороби;
 - ознайомленні педагогів та батьків з основними закономірностями та умовами сприятливого розвитку дитини.

Психологічна просвіта здійснювалася через:

- Психологічний практикум з профілактики булінгу.
- Виступи на зустрічах з педагогами : «Алгоритм вирішення проблем булінгу. Результати дослідження булінгу в освітньому середовищі» ; «Відповідальність батьків за якість освіти».
- Виступи під час зустрічей з батьками: «Адаптація дитини до навчання у п'ятому класі», «Адаптація учнів 10 класу до навчання у старшій школі», «Вплив телебачення, Інтернету на психіку дитини», «Трикутник партнерства : батьки, діти , вчителі».
- Проведення психолого-педагогічних семінарів, круглих столів, батьківського всеобучу та годин спілкування.
 - В період воєнного стану з усіма здобувачами освіти були проведені заняття із арт – терапії на стабілізацію психоемоційного стану. Саме творчість є одним з найкращих способів вирішити багато психологічних проблем. Це такі як :
 - ✓ Техніка «Захисна парасолька» (відновлення ресурсного стану , відчуття безпеки і самопомоги)
 - ✓ Техніка «Дерево сили»(зняття емоційної напруги;розвиток уяви; знаходження ресурсного стану; наповнення ресурсним станом)
 - ✓ Вправа «Лист самому собі»(на вивільнення відчуттів, переживань плани на майбутнє)
 - ✓ Техніка «Суперсила » (відчуття сили, безпеки та самопомоги)

Організаційно-методична функція.

- Складання планів роботи: на рік: з важковиховуваними учнями, з обдарованими учнями, інших планів заходів (за запитом).
- Оформлення та оновлення індивідуальних психолого-педагогічних карток учнів.

- Підготовка до проведення: психологічних годин, годин спілкування, тренінгових занять, круглих столів, батьківських зборів.
- Підготовка до проведення: психолого-педагогічних семінарів, психолого-педагогічних консиліумів.
- Виступів на: педагогічних радах, методичних об'єднаннях, батьківських зборах.
- Виготовлення пам'яток та складання порад.
- Значна увага під час дистанційного навчання приділялася самоосвіті, були опрацьовані онлайн-вебінари на освітній платформі «Всеосвіта»: «Психологічний комфорт педагога в закладі освіти»; «Освітні труднощі та рівні підтримки дітей з ООП: законодавство та типологія»; «Визначення основних труднощів першого рівня підтримки в освітньому процесі».

Аналіз труднощів та завдання на 2024-2025 н.р

Проблемними залишаються питання зворотнього зв'язку з батьками деяких учнів, їх нерозуміння тісної співпраці із психологічною службою та класними керівниками. Таким чином, роботу практичного психолога потрібно спрямувати на підвищення рівня профілактично-консультативної роботи як серед здобувачів освіти, так і серед батьків; створення умов реалізації творчого потенціалу дитини та реалізації відповідних програм щодо розвитку її особистості, враховуючи соціальний запит та особисту зацікавленість здобувачів освіти, батьків, педагогів.

У 2024-2025 навчальному році планую продовжувати роботу по забезпеченню психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану ; соціальному захисту дітей, по профілактиці та корекції девіантної поведінки учнів. Проводити індивідуально-психологічну роботу з усіма учасниками освітнього процесу, пов'язану з охороною їх здоров'я шляхом консультацій, спрямованих на розв'язання проблем особистого життя, корекції та проектування життєвого шляху індивідуальності. Проводити просвітницьку роботу з підвищення психологічної культури вчителів та батьків. Подальше вивчення правової бази та її застосування у роботі.